

Gallring

Ger pengar idag och höjer det framtida virkesvärdet

Gallring är en viktig åtgärd på din skogsfastighet. Gallring ger dig intäkter innan beståndet är moget att slutavverka – och framför allt ges plats för de bästa träden att utvecklas till värdefulla timmerträd.

Text: Lars Pekka och Nils Broman

Foto: Peter Lilja

Gallring är, liksom röjning, en beståndsvårdande åtgärd där träd avverkas för att lägga markens tillväxtförmåga på de mest värdefulla träden. Gallring görs i medelålders skog, normalt två eller tre gånger per omloppstid i norra Sverige. Ett skogsbestånd bör gallras första gången vid 45–55 års ålder, förutsatt att ungskogsröjning utförts i rätt tid.

Syftet med gallring – maximera beståndets ekonomiska avkastning!

Genom att gallra vid rätt tidpunkt och på rätt sätt, ökar den ekonomiska avkastningen jämfört med ett passivt skogsbruk. Detta beror på följande:

- Produktionen samlas på ett mindre antal träd som ger sågtimmer av grövre dimension och god kvalitet i framtiden, det vill säga ett högre virkesvärde.
- Bättre dimensionsutveckling av enskilda träd, vilket ger lägre avverkningskostnader.
- Mer solinstrålning på marken, vilket ger ökad näringsomsättning. Grenar och toppar gödslar marken.
- Mindre risk för självgallring, stormskador och snöskador (bland annat toppbrott).
- Intäkter redan efter 40–50 år, vilket ökar avkastningen (nuvärdet).
- Det är ingen tvekan om att ett aktivt skogsbruk med röjning och gallring ger betydligt högre ekonomisk avkastning än ett "låt-stå-skogsbruk", säger Nils Broman, skogschef vid Norra Skogsägarna.

Stamval – kvalitetsgallring

Norra Skogsägarna gallrar normalt för att maximera beståndets ekonomiska avkastning. För att uppnå detta gallras främst träd bort som har sämre kvalitet, såväl större som mindre träd. Vi benämner detta kvalitetsgallring.

Gallringsform – gallringskvot

Kvalitetsgallring kan utföras som normal-, hög- eller låggallring. Vanligtvis rekomen-

derar Norra Skogsägarna normalgallring. Detta innebär att de träd som gallras ut i genomsnitt är något klenare än de som lämnas. Gallringskvot är ett mått på relationen mellan avverkade och kvarlämnade träd medeldiameter.

Vid låggallring tar man främst ut de undertryckta, klenare stammarna med liten krona. De grövsta träden lämnas kvar. Denna gallringsform blir aktuell i täta, starkt eftersatta (försenade) gallringar och där ungskogsröjning inte genomförts.

Vid höggallring gallras de grövre träden bort. Denna gallringsform kan användas i bestånd med stor diameter- och kvalitets-spridning.

– Vi rekommenderar dock en viss försiktighet vid höggallring, säger Nils Broman. Det finns en risk att antalet stammar som gallras bort blir för stort med tillväxtförluster som följd. Denna gallringsform kan också öka risken för snö-/stormskador.

Hur hårt ska jag gallra?

Ur kvalitetssynpunkt kan det vara bättre att göra fler och svagare gallringar. Av praktiska och ekonomiska skäl är det däremot svårt att motivera alltför svaga gallringar. 30 procent gallringsstyrka är ofta en bra kompromiss. Skogsstyrelsens gallringsmallar visar vilken grundyta som är lämplig beroende på beståndets förutsättning.

– Din skogsinspektör kan ge dig råd om detta, säger Nils Broman.

Ordförklaringar

- Bestånd** Träd som växer inom en viss areal och som främst kännetecknas av enhetlig ålder och trädslagsblandning.
- Självgallring** Träd konkurreras ut och dör.
- Omloppstid** Tidsperiod räknat från återbeskogning av ett bestånd till slutavverkning